

Ilkka Kanerva kok ym.

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä Saaristomeren tilan parantamiseen (10 000 000 euroa)

Eduskunnalle

Esitämme, että Saaristomeren tilan parantamiseen osoitetaan lisämääräraha vuoden 2020 talousarviossa. Rehevöityminen on Itämeren suurin ongelma ja sinilevä sen näkyvin osa. Rehevöitymisen aiheuttaa fosfori ja typpi, joita pääsee mereen mm. kaupunkien jätevesistä ja sadevesien mukana pelloilta ja metsistä.

Niin sanotulle pistekuormitukselle on Suomessa tehty jo paljon, mutta etenkin maa- ja metsätaloudesta peräisin oleva hajakuormitus on edelleen merkittävä ongelma. Ilmastomuutos vauhdittaa meren rehevöitymistä entisestään. Rehevöityminen tuo meren eliöiden lisäksi merkittävää haittaa ihmisen elinympäristöön sekä elinkeinoihin aina kalastuksesta matkailuun.

Erityisen haavoittuvainen on Saaristomeri, joka on saarten lukumäärässä mitattuna maailman suurin saaristo ja ainutlaatuinen osa Suomen luontoa. Saaristomeren valuma-alueella hajakuormituksen ja maatalouden ravinnevaluma on suhteellisesti maan ja koko rannikkoalueen suurin. Ongelma liittyy Lounais-Suomen olosuhteisiin. Peltovaltaisella valuma-alueella jokien varrella olevat pellot ovat kaltevia tai jyrkkiä rinnepeltoja ja maa savista, mikä lisää eroosiota ja sateen mukana liukenevan maa-aineksen määrää.

Ongelmien keskittyminen mahdollistaa kuitenkin toimenpiteiden kohdentamisen vaikuttavasti, sillä erityisolosuhteiden johdosta Saaristomeren valuma-alueella on potentiaalia toimenpiteisiin, joilla on suuri panos-tuotos-suhde. Eli vesiensuojelueurolla voidaan saada suhteellisesti enemmän aikaan.

Viime hallituskaudella Itämeren ja sisävesien suojeluun päätettiin osoittaa vesiensuojelun tehostamisohjelman kautta 45 miljoonaa euroa vuosien 2019—2021 aikana. 15 miljoonan euron määräraha löytyy myös hallituksen vuoden 2020 talousarvioesityksestä. Kun otetaan huomioon se tosiasia, että Suomen fosforikuormitus on asukasmäärään suhteutettuna Itämeren suurin, on tämä panos riittämätön. Esimerkiksi Ruotsi, jonka suhteellinen kuormitus on selvästi Suomea pienempi, osoittaa ensi vuonna budjetissaan 36 miljoonaa euroa vastaaviin toimiin.

Itämeren ongelmat ovat monitahoisia ja esimerkiksi meren sisäinen kuormitus on oma ongelmansa. Merkittävästi lisää vaikuttavuutta voidaan kuitenkin saavuttaa juuri ulkoisen ravinnekuormituksen hillinnässä. Hyviksi toimenpiteiksi osoittautuneita erilaisia peltomaan rakennetta parantavia toimia tulee saada maatalouden ympäristökorvauksen piiriin ja niiden rahoitusta lisätä. Kier-

Talousarvioaloite TAA 117/2019 vp

rätyslannoitteiden tutkimusta ja käyttöä tulee edistää sekä tukea lannan energiakäyttöön liittyviä investointeja. Näiden lisäksi vesiensuojelun ja maatalouden ympäristökorvausjärjestelmän toimet tulee kohdentaa nykyistä vaikuttavammin suurimman kuormitusriskin alueille, sekä tunnus-
taa Saaristomeren erityisasema kansallisesti merkittävänä alueena ja erityisen haavoittuvana osana Itämerä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta lisää 10 000 000 euroa momentille 35.10.61 Saaristomeren tilan parantamiseen.

Helsingissä 18.10.2019

Ilkka Kanerva kok
Sofia Virta vihr
Saara-Sofia Sirén kok
Ritva Elomaa ps
Ville Tavio ps
Vilhelm Junnila ps
Anne-Mari Virolainen kok
Katja Taimela sd
Esko Kiviranta kesk
Johannes Yrttiaho vas